

Visstand beheerplan 2023

Het Nieuwe Grindgat

H.S.V. De Duivelskolk

Weurt

September 2023

Inhoud:

1. Samenvatting en actiepunten
2. Inleiding
3. H.S.V. De Duivelskolk
4. Visrechten en gebiedsafbakening
 - 4.1 Gebiedsbeschrijving het Oude Grindgat
 - 4.2 Gebiedsbeschrijving het Nieuwe Grindgat
5. Toegang en regels voor het vissen.
6. Beheer vispopulatie Oude Grindgat
7. Beheer vispopulatie Nieuwe Grindgat
8. Een schets van de gewenste ingrepen
9. Een begin maken: schuilplaatsen voor vis
10. Jaarlijks overleg

Bijlage 1: Rapport Kort Advies Visstandbeheer & Inrichting van Sportvisserij Nederland 2020

Bijlage 2: Bewijs lidmaatschap 2023 en concept 2024

Bijlage 3: Huishoudelijk Reglement

Bijlage 4: Visrecht overeenkomst Staatsbosbeheer.

Bijlage 5: Richtlijnen uitzet karper – bijgestelde versie, december 2020

1. Samenvatting en actiepunten

Samenvattend komen we tot de volgende actiepunten:

H.S.V. De Duivelskolk:

- Aanpassing website en vergunning voor wat betreft zwerfafval en gebruik lood,
- Uitzetten karper in najaar 2023 en 2024,
- Overleg met familie Burgers over omzagen bomen noordzijde,
- Drie keer per jaar maaien en rommel opruimen,
- Doorlopend controles op regels,
- Jaarlijks overleg met familie Burgers organiseren,
- Jaarlijks overleg met Staatsbosbeheer organiseren.

Staatsbosbeheer:

- Onderzoeken of het mogelijk en wenselijk is de inhammen / poelen aan de zuidzijde uit te breiden en te verdiepen,
- Onderzoeken of het mogelijk en wenselijk is om een aantal bomen om te zagen en in het water te laten vallen,
- Open staan voor jaarlijks overleg.

2. Inleiding

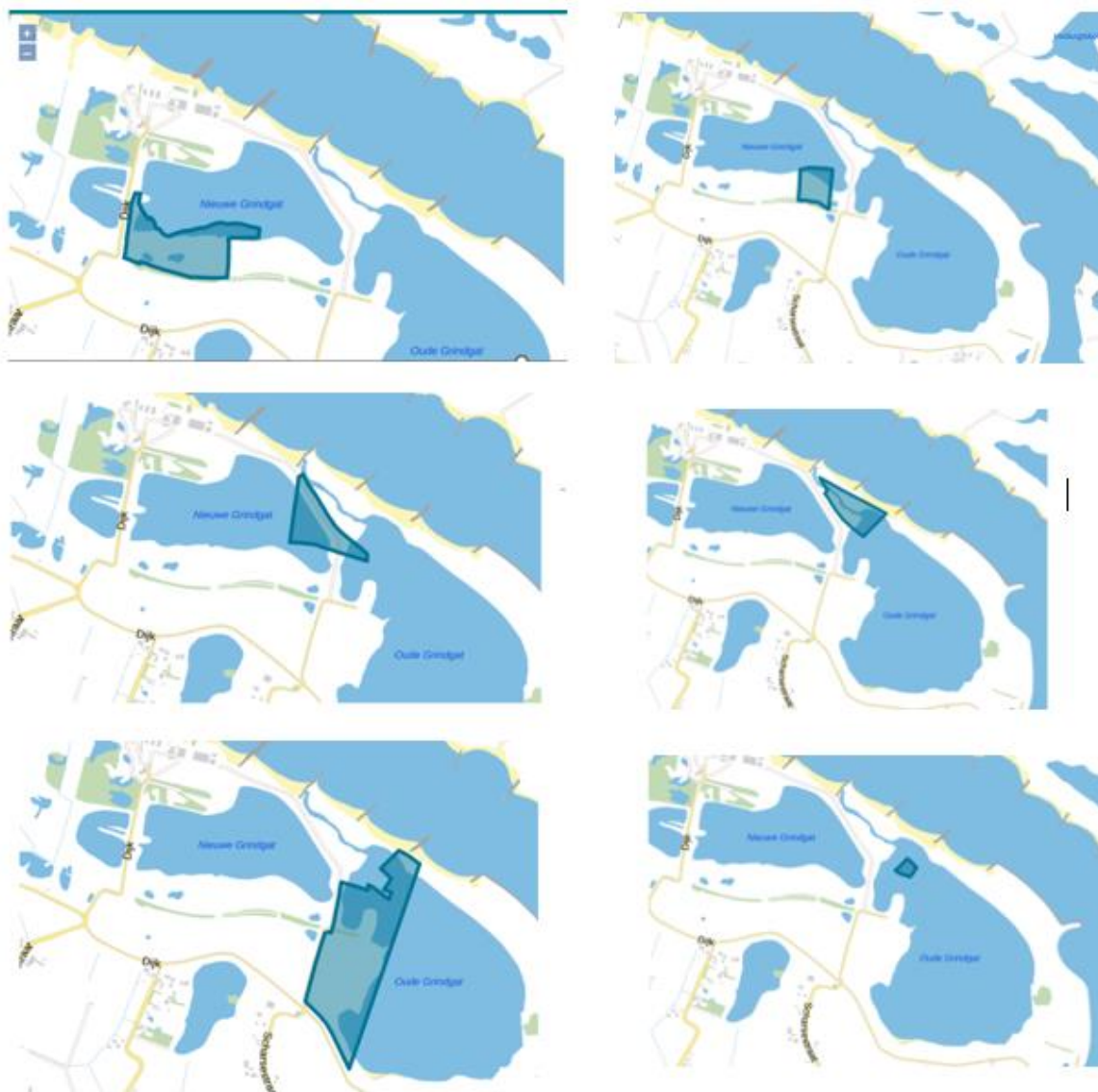
In 2019 - 2020 heeft Staatsbosbeheer grote delen van het Oude Grindgat en het Nieuwe Grindgat in Weurt met omliggende gronden aangekocht.

H.S.V. De Duivelskolk in Weurt heeft vanaf de oprichting in 1961 het vis- en looprecht voor beide wateren gepacht van de diverse eigenaren. Het contract met Provincie Gelderland liep tot 31 december 2022.

Vanaf 1 januari 2023 heeft H.S.V. De Duivelskolk met Staatsbosbeheer een visrecht overeenkomst afgesloten voor het visrecht en looprecht voor het Oude Grindgat en het Nieuwe Grindgat, voor zover eigendom van Staatsbosbeheer, met een looptijd van 6 jaar met stilzwijgende verlenging.

Onderdeel van de overeenkomst is een door De Duivelskolk op te stellen visstand beheersplan, dat goedgekeurd dient te worden door Staatsbosbeheer.

De percelen rondom het Nieuwe Grindgat en Oude Grindgat die eigendom zijn van Staatsbosbeheer zijn hieronder weergegeven (bron: Kadaster):

3. H.S.V. De Duivelskolk

H.S.V. De Duivelskolk is opgericht in 1961 door een aantal inwoners van Weurt. De laatste jaren schommelt het leden aantal rond de 250. De meeste leden wonen in Weurt, Beuningen en Nijmegen. Oorspronkelijk had De Duivelskolk voor drie wateren het visrecht, namelijk de Duivelskolk (binnendijks gelegen ter hoogte van Weurt), het Nieuwe Grindgat en het Oude Grindgat. Het visrecht voor de Duivelskolk is met de verkoop ervan helaas verloren gegaan. De vereniging heeft er echter voor gekozen de naam H.S.V. De Duivelskolk in stand te houden.

Het bestuur bestaat uit 5 personen en heeft 3-4 keer per jaar overleg. Elk jaar wordt in het voorjaar een ledenvergadering georganiseerd, waar de belangrijke beslissingen worden genomen. Er is een jaarlijkse nieuwsbrief voor de leden en een website, opgezet in samenwerking met Sportvisserij Nederland.

Over het algemeen zijn de leden tevreden over het viswater. Omdat er relatief veel oudere leden zijn, is de toegang geregeld punt van discussie. De toegang vanaf de dijk naar het Oude Grindgat is steil en glibberig. Als bestuur hebben we gekeken naar de mogelijkheid van een trap. Helaas krijgen we hier geen toestemming voor van de dijkbeheerder. Bij het Nieuwe Grindgat hebben we langs de weg naar de steenfabriek zelf een extra klaphek en een overstap gemaakt.

Door het bestuur van De Duivelskolk zijn twee controleurs aangesteld. Zij hebben de nodige cursussen gedaan bij Sportvisserij Nederland en hebben een Controleurspas. Gemiddeld 1x per drie weken controleren zij alle vissers aan zowel het Oude als het Nieuwe Grindgat. Dit gebeurt met name in het weekend, op wisselende tijdstippen. Uiteraard richten de controles zich op het lidmaatschap van de vereniging, maar ook op de manier van vissen, het behandelen van de vis en het omgaan met de omgeving. De controleurs, zelf ook sportvisser, benaderen de vissers als ambassadeur van de vereniging, méér dan als politie agent.

De ledenvergadering van De Duivelskolk heeft een Huishoudelijk Reglement opgesteld, zie Bijlage 3, op basis waarvan de controleurs en het bestuur sancties kunnen opleggen aan vissers die zich niet aan de regels houden.

Een punt van aandacht vormen meldingen over stropers die in het vroege voorjaar de poelen met netten leegtrekken. Stropers zijn tot op heden niet op heterdaad betrapt, ondanks intensieve controles dit voorjaar door de controleurs van De Duivelskolk.

Het bestuur van De Duivelskolk organiseert drie keer per jaar een opruim actie. In maart wordt meegegaan aan de Landelijke Opschoondag in samenwerking met de gemeente Beuningen. Gemiddeld wordt dan door ca. 10 leden van de vereniging het gebied rondom het Oude Grindgat en het Nieuwe Grindgat en het talud van de dijk ontdaan van al het zwerfafval.

In mei en in september worden de paden van de toegangspoorten naar het water aan de westzijde van het Nieuwe Grindgat gemaaid en wordt daar eventueel zwerfafval opgeruimd. Aangezien de meeste leden hier vissen, wordt aan dit gedeelte de meeste aandacht en tijd besteed.

Landelijk, en ook binnen onze vereniging, worden sportvissers opgeroepen altijd het afval mee naar huis te nemen. Onze indruk is dat dit ook meestal gebeurt. Actieve leden van onze vereniging wijzen ook proactief andere leden op het meenemen van rommel. Desondanks zullen we het meenemen van afval gaan verplichten op de vergunning en op onze website.

In ieder geval houden de controleurs van de vereniging toezicht op het achterlaten van afval.

4. visrechten en gebiedsafbakening

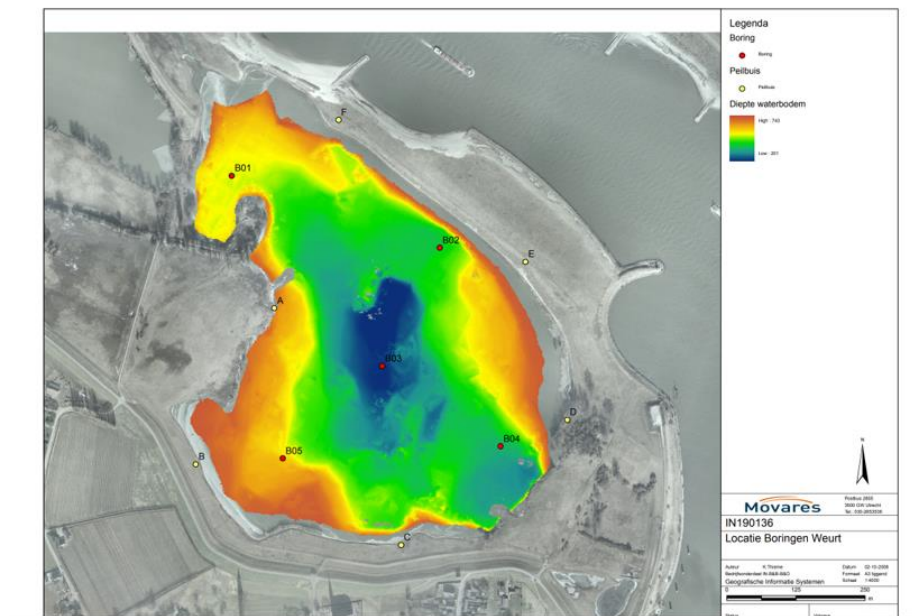
De overeenkomst met Staatsbosbeheer omvat het westelijk deel van Het Oude Grindgat en het grootste deel van de west-, zuid- en oostzijde van het Nieuwe Grindgat. Het noordelijk deel van het Nieuwe grindgat en de noordelijke oever zijn eigendom van familie Burgers, waarmee H.S.V. De Duivelskolk sinds 1976 een jaarlijkse vis- en looprecht overeenkomst heeft. Met familie Burgers hebben we jaarlijks overleg.

Voor de rest van het Oude Grindgat (zuid-, west- en noordoever) heeft De Duivelskolk een doorlopende overeenkomst voor loop- en visrecht sinds 1977 met eigenaar Alliander en haar voorgangers .

H.S.V. De Duivelskolk heeft de visrechten en looprechten voor zowel Het Oude als het Nieuwe Grindgat maar is alleen voor het deel dat Staatsbosbeheer beheert verplicht een visstandsbeheerplan op te stellen.

4.1 Gebiedsbeschrijving het Oude Grindgat

Het Oude Grindgat is circa 35 hectare groot en is ooit gegraven als zandpunt voor de aanleg van de elektriciteitscentrale. In het verleden is de diepe plas volgestort met puin, afval en baggerslib uit de monding van het Maas Waal Kanaal en daardoor ook met vliegias van de kolencentrale.. Het resultaat hiervan is niet fraai. De oevers, met name aan de west- en oostzijde, zijn vervuild met puin. Hier en daar liggen verroeste vaten en ander ijzer afval. Het Oude Grindgat is gemiddeld ca. 2 meter diep, met een dieper gat in het midden van de plas tot ca 4,5 meter. De oevers zijn bijna overal goed te betreden. De onderwateroevers lopen heel geleidelijk af zodat het water bijna overal langs de oever zeer ondiep is. Uitzonderingen zijn vooral de locaties aan noordwest- en zuidoost oever waar steen- en puinstort tot in het water reikt.

Het Oude Grindgat

Oude Grindgat: voormalige stortplaats van puin, afval en baggerslib

Het Oude Grindgat is door een vrij lage oeverwal aan de noordzijde gescheiden van de Waal. Vrijwel jaarlijks overstroomt de Waal het Oude Grindgat. Het waterpeil varieert met de waterstanden van de Waal wat resulteert in peilverschillen van vele meters. Het water van het oude Grindgat is het gehele jaar door troebel tot zeer troebel. De troebeling is mogelijk mede een gevolg van het baggerslib dat in de plas gestort is. In de zomer is er langs de oever veel algenontwikkeling, waaronder ook blauwalg. Het is dan onprettig om te vissen ook vanwege de stank. De ondiepe oevers bevatten geen ondergedoken waterplanten. Dat is waarschijnlijk het gevolg van de arme en stenige bodem gecombineerd met de sterk wisselende waterstanden en het troebele water.

Er zijn geen onderzoeken naar waterkwaliteit bekend. Gezien de waarschuwborden bij toegangen naar de plas mag verwacht worden dat de waterkwaliteit te wensen overlaat.

Oude Grindgat; ondiepe en geleidelijk aflopende oevers

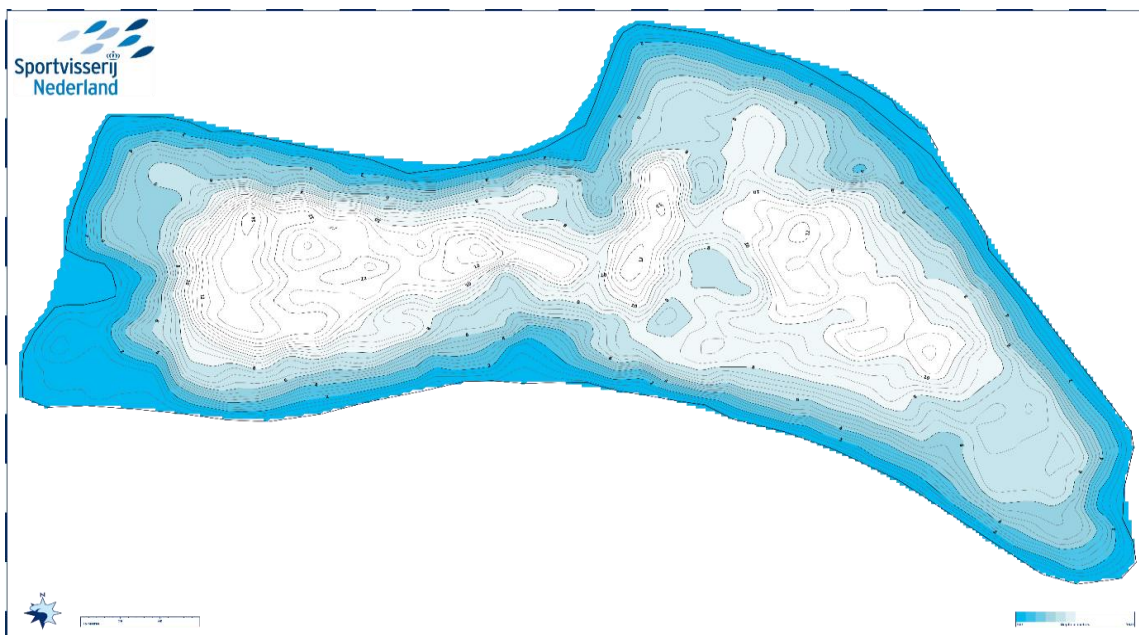
Er is geen onderzoek bekend naar het onderwaterleven in het Oude Grindgat. Eigen waarnemingen van de opstellers van dit plan doen vermoeden dat dit onderwaterleven heel beperkt in soorten is met voornamelijk schelpdieren, slakken, wormen en muggenlarven. Voor vogels is de plas en omgeving belangrijk. Er rusten het hele jaar door meeuwen-, eenden- en ganzensoorten. Ook zijn er jaarrond futen te zien en vaak (zeer) grote groepen aalscholvers die ook in groepen op hun prooi jagen.

Er is geen visstandsonderzoek uitgevoerd op de plas. Uit de vangsten van de sportvissers blijkt een redelijk gevarieerd visstand met veel voorn en brasem, van groot tot klein en daarnaast ook kolblei, baars en snoek. Voorheen werd vanuit visboten ook wel snoekbaars gevangen. De karper die afgelopen jaren werd uitgezet wordt ook geregeld gevangen. Net als elders langs de grote rivieren is er een groot bestand aan exotische grondels in dit water.

Op enige afstand van de oevers zijn wandelpaden die veel gebruikt worden door omwonenden, al of niet met honden. Ten opzichte van deze bezoekers is het gebruik door sportvissers heel beperkt. Alleen vanaf het strandje bij de kerk van Weurt en bij de steenstort aan de noordwestzijde wordt met enige regelmaat gevist. Over het gehele jaar gezien is de visdruk laag te noemen. Er ligt nog 1 visboot langs de oever die zelden of nooit gebruikt wordt. De invloed van de sportvisserij op de natuur en het milieu in en rond het Oude Grindgat kan worden ingeschat als 'zeer beperkt'.

4.2 Gebiedsbeschrijving het Nieuwe Grindgat

Het Nieuwe Grindgat wijkt in vele opzichten af van het Oude Grindgat: het is veel dieper, onderwateroevers lopen veel steiler af, het water is doorgaans glashelder en fris en het onderwaterleven verschilt ook sterk.

Het Nieuwe Grindgat

Het Nieuwe Grindgat is vorige eeuw ontstaan door afgraving. De oppervlakte is ca. 15 hectare met een grootste diepte van 14 meter. Het waterpeil fluctueert mee met waterstand in de Waal. Het Nieuwe Grindgat wordt zelden overstroomd door de Waal, omdat er een vrij hoge dam ligt aan de Waalzijde en tussen het Oude en het Nieuwe Grindgat. Wel is er een verbinding via een duiker onder de weg naar steenfabriek en een sluisje iets westelijk van de steenfabriek. Daarmee, en door

kwelwater door de grintlagen, stijgt het daalt het water in het Nieuwe Grindgat met de Waal, wat leidt tot aanzienlijke peilverschillen, ook soms in de zomer tot maximaal 5 meter. Ook van deze plas zijn geen onderzoeken naar waterkwaliteit beschikbaar.

Door Staatsbosbeheer is in de jaren 2017 - 2019 de oever aan de zuidzijde aangepast. In de zuidwest hoek is een nieuw, ondiep deel gegraven en een flink deel van de zuidelijke oever is afgegraven. De verlaagde oever stroomt snel over en in de inhammen / poelen die zo ontstaan aast en paait in het voorjaar veel vis, vooral brasem en karper. In de loop van het voorjaar valt deze oever echter droog.

De zandige en stenige oevers lopen steil af naar het diepere water. Aan de zuidelijke, oostelijke en westelijke oever zijn bij normale zomerse waterstand ook ondiepere oeverzones, maar op enkele meters vanaf de oever wordt het ook daar snel dieper. Er is geen onderzoek uitgevoerd naar plantengroei en onderwaterleven in deze plas. Uit eigen waarnemingen weten we dat langs de waterlijn een zone is waarin ondergedoken waterplanten en wieren zich kunnen ontwikkelen in het heldere water. In die zone wordt ook wel kleiner dierlijk onderwaterleven aangetroffen. Het vermoeden is dat dit de enige zone is waarin een gemengd planten- en dierenleven, als basis voor de voedselketen aanwezig is. Het water wordt al snel dieper waar de omstandigheden voor planten- en dierenleven snel minder worden en in het diepe water, waar zomers ook een spronglaag zich ontwikkelt, is helemaal geen bodemleven. Daarmee is in deze plas de basis voor onderwaterleven in oppervlak niet veel groter dan de oeverzone van enkele meters waarin planten en dieren kunnen leven en zich voeden. Als we aannemen dat die zone gemiddeld 5 meter breed is dan is bij een oeverlengte van circa 2 kilometer slechts 1 hectare van de 15 hectare wateroppervlak 'bewoonbaar' voor onderwaterleven! Het voedselarme milieu beperkt verder de ontwikkeling van planten en dieren onder water en dus ook van de visstand.

Nieuwe Grindgat: helder water en steil aflopende onderwater-oever met smalle zone met onderwaterbegroeiing

In 2020 is in opdracht van H.S.V. De Duivelskolk een oriënterend onderzoek uitgevoerd naar de visstand in het Nieuwe Grindgat door Sportvisserij Nederland, zie Bijlage 1. Daaruit blijkt het volgende:

“Het Nieuwe Grindgat heeft vanwege de grote diepte een spronglaag. De ruimte onder de spronglaag is niet benutbaar voor vissen. Samen met de arme zandbodem is het water hierdoor niet productief. Beschutting voor vis ontbreekt.”

Uit de vangsten van de sportvissers blijkt een zeer eenzijdige visstand van voornamelijk grote brasem en, in veel mindere mate, de uitgezette karper. Blankvoorn en kleine brasem wordt slechts sporadisch gevangen. Dat is bijzonder, zelfs uitzonderlijk en ook zorgelijk te noemen. Kleine witvis is immers de basis van een gezonde vispopulatie. Ook is het zorgelijk dat langs de oevers, zelden schooltjes jonge vis onder het oppervlak worden gezien, waar dit in andere heldere wateren overal langs de oever het normale beeld is. Ook is er weinig kleine baars die normaliter achter dit ‘speldaas’ aan jaagt.

Het Nieuwe Grindgat

Met name in de maanden juli t/m oktober worden flinke hoeveelheden grote brasem gevangen. In veel mindere mate vangt men voorn. Opvallend is dat in de maanden november t/m juni er relatief weinig brasem gevangen kan worden. We denken dat dit komt doordat in die maanden de spronglaag niet aanwezig is en de vis overdag naar dieper water trekt. Daarnaast is in de oeverzone ook een in aantal zeer omvangrijk bestand aan exotische grondels aanwezig. Er wordt weinig op roofvis (snoek, baars en snoekbaars) gevestig en als er dan eens op wordt gevestig, zijn de vangsten fluctuerend in soorten en aantallen matig. De laatste jaren wordt er vrijwel uitsluitend nog snoek gevangen. Vanaf 2020 is er door H.S.V de Duivelskolk jaarlijks ca. 100 kg karper uitgezet in het Nieuwe Grindgat.

Het Nieuwe Grindgat

Het Nieuwe Grindgat wordt naar onze waarneming minder bezocht door rustende en foeragerende vogels dan het Oude Grindgat. Nog nooit hebben we langs of op het water sporen aangetroffen van broedende vogels. Opvallend verschijnsel is de grote groepen aalscholvers, soms honderden vogels tegelijk die vooral in voor- en najaar op de plas op vis jagen.

Aan alle zijden wordt langs de plas veel gewandeld door omwonenden en inwoners van Weurt en Beuningen, al of niet met hond, behalve aan de noordzijde waar het terrein van de familie Burgers niet toegankelijk is. Sportvissers zijn vooral aan de zuidoostoever te vinden en langs het strandje aan de westzijde. Op deze plekken wordt geregeld gevist. De visserijdruk wordt als laag ingeschat.

5. Toegang en regels voor het vissen.

Het Oude Grindgat toegankelijk vanaf de dijk bij de kerk, vanaf de parkeerplaats aan de oostzijde en via het pad tussen het Oude en het Nieuwe Grindgat. Wandelaars lopen vaak via de zuidzijde van het Oude Grindgat naar het Weurts Straatje bij het Nieuwe Grindgat, of andersom. Als het water in de Waal niet te hoog staat, kan men volledig rond het Oude Grindgat lopen. Op de meeste plaatsen kan men direct langs het water lopen. Alleen aan de westzijde, ter hoogte van de uitkijktoren, is de oever moeilijk toegankelijk.

De meeste vissers vissen in het Oude Grindgat langs de oever aan de zuidzijde, ter hoogte van de kerk. Ook wordt wel bij de uitkijktoren aan de noordzijde van dit schiereiland gevist.

Het Nieuwe Grindgat is voor wandelaars en vissers toegankelijk aan de westzijde, waar aan de weg naar de steenfabriek twee poorten en een overstap zijn gemaakt. De meeste leden maken gebruik van deze toegang en vissen aan de noord-westzijde op het strandje aldaar. Wandelaars lopen over

het algemeen langs de zuidzijde door het weiland, of door het Weurts Straatje, en aan de oostkant over het pad naar de Waal en de uitkijktoren.

Aan de noordzijde is de toegang beperkt tot het einde van het pad dat daar loopt, mede op verzoek van familie Burgers. Slechts bij heel laag water kan er rondom de hele plas gelopen worden.

Het Nieuwe grindgat is ook toegankelijk via de weg die loopt tussen het Oude en het Nieuwe Grindgat. Deze is bij de dijk afgesloten door een poort met een hangslot, toegang is mogelijk door een hek voor voetgangers en fietsers.

Uitsluitend leden van H.S.V. De Duivelskolk hebben toestemming om te vissen in het Oude Grindgat en het Nieuwe Grindgat, waarbij een Vispas verplicht is. Het vissen is toegestaan uitsluitend vanaf 1 uur voor zonsopgang tot 1 uur na zonsondergang, nachtvisserij is dus niet toegestaan. Voor het vissen gelden alle regels verbonden aan de vispas, met als extra regels:

- Boten zijn in het Oude Grindgat toegestaan, mits men een aparte vergunning van H.S.V. De Duivelskolk hiervoor heeft,
- Boten zijn in het Nieuwe Grindgat niet toegestaan, ook geen kano's of bellyboats,
- Het gebruik van leefnetten is alleen toegestaan bij wedstrijden,
- Alle karpers moeten worden terug gezet.

Vanaf 2024 zal in de vergunning worden opgenomen dat het gebruik van lood schadelijk is voor het milieu en worden de leden opgeroepen zoveel mogelijk gebruik te maken van alternatieve, milieuvriendelijke materialen.

6. Beheer vispopulatie Oude Grindgat

De visstand van het Oude Grindgat past in samenstelling en leeftijdsverdeling bij de milieuomstandigheden. Wat dat betreft is er weinig reden om hier in te grijpen op de visstand. Maatregelen om de visstand wezenlijk te beïnvloeden in soortensamenstelling en leeftijdsverdeling zullen weinig effect sorteren omdat de overstromingen van de Waal zorgen voor een periodieke uitwisseling van vis tussen rivier en plas.

Uit oogpunt van biodiversiteit kan het wenselijk geacht worden de oeverzone zodanig aan te passen dat hier meer onderwater - plantengroei en onderwaterleven mogelijk is, met meer ruimte en beschutting voor paai en opgroeien van jonge vis. Het is echter zeer de vraag of dit haalbaar is. Factoren die een dergelijke ontwikkelen bemoeilijken of onmogelijk maken zijn:

- De ondergrond van de oevers bestaat uit gestort materiaal met daarin – zo gaat het verhaal - ook voor het leefmilieu gevaarlijke stoffen. Daarom zal er niemand blij zijn als daarin gegraven gaat worden.
- Het jaarrond troebele water dat ontwikkeling van ondergedoken waterplanten en daarbij horende dierenleven tegenhoudt.
- De sterk wisselende waterstanden en periodieke overstroming door de Waal.

Om bovenstaande redenen acht H.S.V De Duivelskolk actief ingrijpen op de visstand niet zinvol en ook niet haalbaar. Ook vanuit oogpunt van sportvisserij is er geen reden de visstand aan te willen passen. Verbetering van de biodiversiteit in het water zou de visstand ten goede kunnen komen maar wordt onhaalbaar geacht, zeker binnen het kader van dit visstandbeheerplan.

Wat wel zinvol is voor de sportvisserij is de uitzetting van schubkarper. Deze uitzetting is gestart in 2020 en wordt uitgevoerd volgens 'Richtlijnen uitzet karper – bijgestelde versie, december 2020', zie bijlage 5. Volgens deze richtlijn is in het Oude Grindgat een karperbezetting van circa 30 kilo per hectare goed haalbaar zonder schade aan het leefmilieu of biodiversiteit. Ook in 2023 en 2024 zal weer karper uitgezet worden. De ontwikkeling van de karperstand wordt gemonitord onder aan de hand van beoordeling van de conditie van de gevangen karpers.

Karpers uitzetten in Oude en Nieuwe Grindgat

7. Beheer vispopulatie Nieuwe Grindgat

Ook in het Nieuwe Grindgat is de visstand in overeenstemming met het leefmilieu, maar in dit geval wel in een extreme onbalans met vooral grote brasem, wat karper en exotische grondels met veel te weinig jonge vis en te weinig roofvis voor een evenwichtige en gezonde visstand op langere termijn. Als deze situatie voortduurt, blijven uiteindelijk alleen een paar grote vissen, zoals brasem en karper, een enkele grote snoek en snoekbaars en massa's exotische grondels over. Dat is niet in het belang van de natuur en niet in het belang van de sportvissers. Oorzaken zijn het gebrek aan paaiplaatsen voor de vis en gebrek aan schuilplaatsen voor jonge vis waar ze kunnen ontkomen aan predatie door roofvis (zolang die nog aanwezig is) en vooral door aalscholvers. Ingrijpen op de visstand om deze situatie ten goede te veranderen is geen optie. Als er bijvoorbeeld jonge vis zou worden uitgezet, zal die in korte tijd door de aalscholvers weggevangen worden. Ook een verbinding graven naar naburig ondiep water biedt geen soelaas zolang de jonge vis zich niet kan verbergen voor predatoren.

Vissen aan het Nieuwe Grindgat

Deze situatie kan alleen veranderen door middel van grote ingrepen in de structuur van water en oevers, namelijk door:

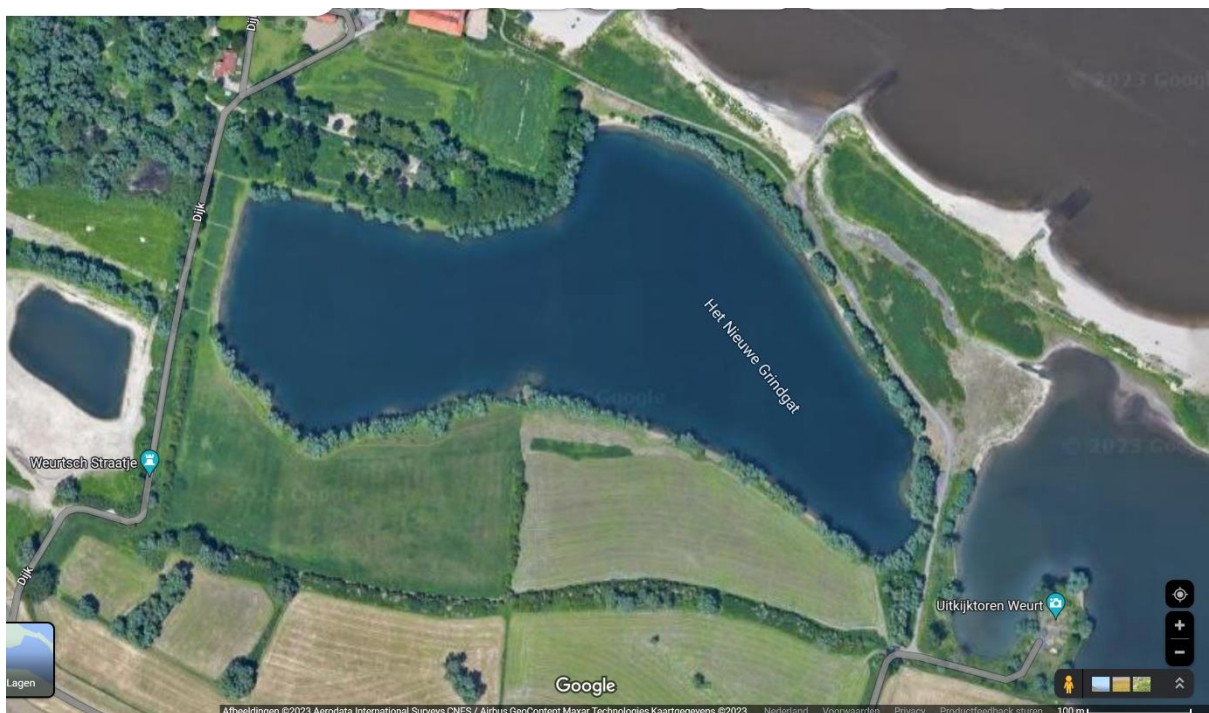
- Een aanzienlijke uitbreiding van in diepte gevarieerd oeverareaal waar onderwaterplanten en dierenleven zich kan ontwikkelen, waar vis kan paaïen en waar visbroed kan schuilen en opgroeien, als onderdeel van een ingrijpend natuurbouw project.
- Het toevoegen van schuilplaatsen onder water voor jonge vis, bijvoorbeeld grote takkenbossen of hele bomen met takken die langs in het water de oever aangebracht worden en tot een zodanige diepte dat de jonge vis er in alle seizoenen kan schuilen voor roofvis en aalscholvers.
- Om meer precies oorzaken, mogelijke maatregelen en verwachte effecten te kunnen aangeven zou een omvangrijk onderzoek en advies nodig zijn. In de praktijk blijkt dat lastig en zeer kostbaar

op een diepe zandwinplas. Een dergelijk onderzoek en advies gaat de draagkracht van H.S.V. De Duivelskolk verre te boven.

○

8. Een schets van de gewenste ingrepen

Om toch een idee te geven van waar we aan moeten denken, beschrijven we hier een schatting van de omvang van de gewenste maatregelen. Om het gewenste effect te hebben is een complete herziening van bijvoorbeeld de gehele zuidelijke oever nodig, met een aanzienlijke uitbreiding in relatief ondiep wateroppervlak in de vorm van voldoende diepe kreken en poelen (de huidige poelen zijn te ondiep en te klein in oppervlak). Vrijkomende grond wordt in het bestaande Grindgat geschoven waarmee ook in het bestaande water ondieptes, richels en geulen gevormd kunnen worden. De ideale diepte van geulen en poelen is circa 1 meter onder de **laagste** waterstand, zodat er altijd water in blijft staan maar ook niet te diep zodat er voldoende licht op de bodem valt in het groeiseizoen als voorwaarde voor de ontwikkeling van bodemleven en onderwaterplanten.

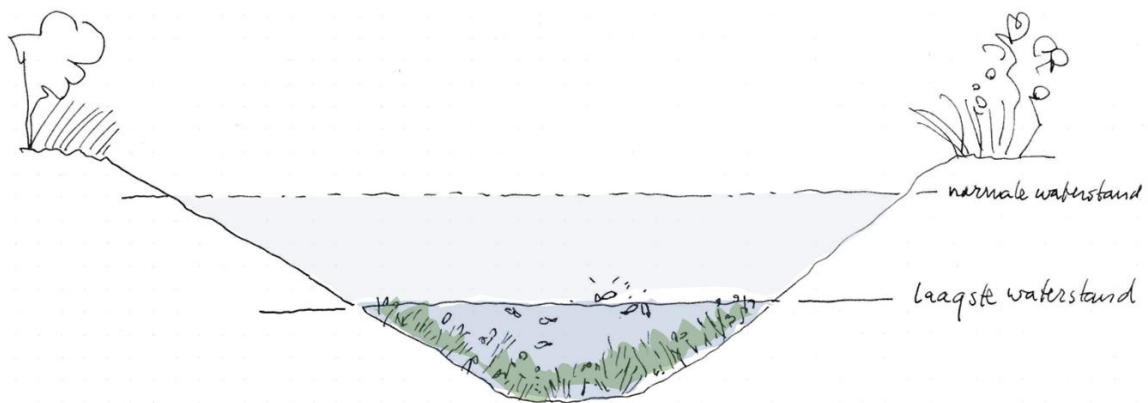
Bestaande toestand

Daarnaast zijn verspreid langs de oever visschuilplaatsen nodig: een vijftiental tot 30 meter brede vakken met daarin reuzetakkenbossen gemaakt van gekapte wilgen die een aaneengesloten vlak vormen tot op 2 meter waterdiepte (bij laag water). Deze reuzentakkenbossen worden bij voorkeur aan de bodem verankerd zodat ze niet wegdrijven bij hoog water. Goede locaties zijn vooral luwe plekken waar vis graag in winterrust gaat, bijvoorbeeld tussen de eilanden.

Door eilanden te vormen ontstaan ook voor andere dieren ruimte op en rond de plas. Denk daarbij aan eenden, sterns, meeuwen en waadvogels. Ook de bever zou een burcht kunnen bouwen tussen de eilanden. Een in diepte gevarieerde bodem biedt waadvogels en reigers altijd een plek om voedsel te zoeken.

Nieuwe toestand

Dwarsprofiel kweeksteden; diepte minimaal
tot 1 meter onder laagste waterstand
Nieuwe Gruitgat

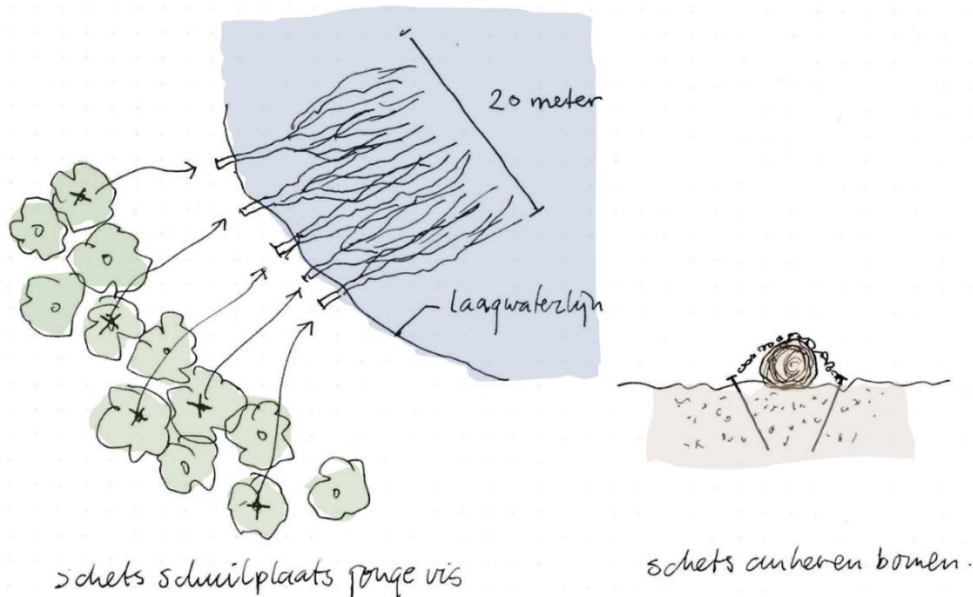
Illustratie: Schets van natuurbouwproject met ingrijpende uitbreiding van het oppervlak ondiep en begroeid water en met schuilplaatsen voor jonge vis. Op de eilandjes die gevormd worden kunnen vogels broeden en schuilen.

9. Een begin maken: schuilplaatsen voor vis

Bovenbeschreven natuurbouw project vraagt een aanzienlijk investering en gaat waarschijnlijk ook de mogelijkheden van de beheerder(s) te boven. Daarom richt H.S.V. De Duivelskolk zich voor de kortere termijn op de plaatsing van schuilplaatsen voor vis in de vorm van stroken langs de oever die bestaan uit omgehakte en in het water gesleepte schietwilgen. We nemen als richtsnoer een totaal oppervlak van deze schuilplaatsen van circa 10% van de totale huidige oeverlengte, oftewel circa 200 meter, verdeeld over circa 10 stroken van 20 meter breed. Daarvoor hebben we 4 tot 5 bomen per strook nodig. We gaan er van uit dat deze bomen uit het wilgenbestand rondom de plas gehaald kunnen worden.

De bomen worden omgezaagd en dan met een machine naar de waterlijn gesleept, in het water gelegd en verankerd aan de bodem met een ketting en stalen pinnen in de grond. De bomen kunnen dan niet wegdrijven bij hoog water.

Dit werk dient uitgevoerd te worden in het late najaar of vroege winter omdat dan de bomen bladrij zijn (het rottende blad in het water kan de waterkwaliteit negatief beïnvloeden), en bij lage waterstand in het Nieuwe Grindgat. Bij lage waterstand kunnen de bomen tot ver in het water gelegd worden zodat de functie als schuilplaats het hele jaar door gegarandeerd is. Bovendien is er bij laag water rondom de plas voldoende oeverzone begaanbaar voor machines die nodig zijn om dit werk uit te voeren.

Naar verwachting zullen deze schuilplaatsen naast vis ook veel andere onderwaterorganismen leef- en schuilruimte bieden waarmee het ecosysteem van plas en omgeving ondersteund zal worden.

Dit werk kan alleen door een professioneel bedrijf uitgevoerd worden in opdracht van de beheerder(s). H.S.V. De Duivelskolk heeft daarvoor niet het mandaat en niet de middelen.

Daarom verzoekt H.S.V. De Duivelskolk Staatsbosbeheer om dit werk uit te voeren in overleg met belanghebbenden en overige terrein eigenaren.

10. Jaarlijks overleg

Tot slot stellen wij voor om jaarlijks een overleg te voeren met een of twee medewerkers van Staatsbosbeheer en twee leden van het bestuur van De Duivelskolk. Dit kan onder werktijd in een kantoor van Staatsbosbeheer of bij een bestuurslid thuis. Namens het bestuur zijn hiervoor beschikbaar: Bernard Aalbers, Penningmeester, telefoon: 06-12713564 en Bart van Aar, Secretaris, telefoon: 06-20429979. Wij zijn bereikbaar via email: deduivelskolk@ziggo.nl.